

ВЕСТНИКЪ

на

ШУМЕНСКАТА ПОПУЛЯРНА БАНКА

УРЕЖДА РЕДАКЦИОНЕНЪ КОМИТЕТЪ.

За обявления:

на кв. сантиметръ. 070 лв.

Излиза всѣки месецъ

Броя 1 левъ.

Годишенъ абонаментъ 12 — лв.

Електроснабдяването.

Въ предидущия брой на вѣстника си отбелѣзахме, че на 14 декем. се състоя търгътъ по електроснабдяването на градътъ ни и че се явиха само двѣ фирми да конкуриратъ. Трѣбва да добавимъ, че офертитъ, редовно съставени и придружени съ изискуемитъ се отъ закона документи, бѣха много внимателно проучени отъ двама инженери-експерти, повикани отъ София, които си дадоха писменно заключението. Техническиятъ съветъ, а следъ него и управителниятъ съветъ, въ съвмѣстно заседание съ първия, проучиха офертитъ, мнението и заключението на двамата експерти, и се взе решение търгътъ да се отложи за по-благоприятна дата.

Искаме дз бждемъ начисто и да покажемъ на нашитъ членове и шуменски граждани истинското положение, въ което се намира предприятието, а тъй сжщо и причинитъ, поради които на търгътъ се явиха само двѣ фирми, следъ като 16 голѣми строителни кжши бѣха купили поемнитъ условия и плановетъ и проявиха голѣмъ интересъ къмъ нашето предприятие. Почти всички фирми испратиха въ промежутъкътъ време отъ обявлението въ вестниците до денътъ на търгътъ — около три месеца — свои представители, повечето инженери, които се осведомиха най подробно за всичко около предприятието ни, като ни дадоха голѣми надежди, че ще се явятъ на търгътъ да се състезаватъ. При все това, както казахме, явиха се само двѣ фирми. Причината е ясна. Ние не посочихме въ условията първоначално точния начинъ на плащането, а оставихме това да опредѣлятъ самитъ конкуренти. Това направихме по понятни причини: както и по рано съобщихме въ вестника си, шуменското гражданство не се отзова масово на нашия апелъ да записва дѣловъ капиталъ, за да можемъ да съберемъ необходимата сума за сключване договорътъ и отдаване предприятието-около 6 милиона лева споредъ нашитъ пресмѣтания. Ние имяхме записанъ дѣловъ капиталъ до денътъ на търгътъ, едва 3 милиона и нѣщо, като смѣтаме и вноската отъ 1 ми-

лионъ и 200,000 лева на общината. Тази е причината за гдето не се явиха повече фирми на търгътъ. Фирмитъ ижеха да знаятъ точно какъ ние ще плащаме и на какви срокове. Самитъ двѣ оферти съдържаха условия за сега неизпълними: едната искаше половината отъ цѣлата стойностъ на предприятието въ предплата, при сключване на договорътъ, другата искаше 40%. Ясно е, че при това положение, колкото и да бѣха благоприятни условията и предложенията на двѣтъ явили се фирми, както изключимъ условията за плащането, съветитъ не можаха да утвърдятъ търгътъ и да отдадатъ предприятието. Но имаше и друго съображение за отлагането на търгътъ: трѣбваше да се предизвика състезание на повече фирми за да има и по добъръ изборъ на машини и материяли. А, за да стане това, както казахме, ние би трѣбвало да се подготвимъ добре, да знаемъ точно кога и какъ ще платимъ. Ето тамъ е въпросътъ: всичко се свежда до парата, до дѣловия капиталъ, който ние ще можемъ да съберемъ, за да повикаме компаниитъ на новъ търгъ, като имаме винаги предъ видъ, че колкото повече подготвени финансово се покажемъ на търгътъ, толкова и по износни условия за екзекуцията на цѣлото предприятие ще получимъ. Това е вѣнъ отъ всекакво съмнение и ние искаме да се вземе бележка отъ всички граждани на нашия градъ

Въ това направление — да се събере повече дѣловъ капиталъ — се е тръгнало вече отъ техническия и управителенъ съвети при банката: редъ събрания на граждани отъ различнитъ съсловия се уреди, посочи имъ се истинското положение на работитъ, направи се апелъ къмъ гѣхъ, новъ настоятеленъ апелъ, да запишатъ дѣловъ капиталъ или увеличатъ числото на дѣловетъ си и, позволяваме си да вѣрваме, резултати ще се получатъ. Ние намираме съчувствие въ всички среди, никой до сега не ни е казалъ, че дѣлото което сме започнали не е добро, че градътъ нѣма нужда отъ електричество. Трѣбва обаче, да напомнимъ, че често пж-

ти съчувствието, което ни се засвидѣтелствува, е платоническо: ония които биха могли да запишат по-голям сума, се оправдават съ кризата, съ общото безпаричие. Сжщото оправдание ни се посочва и отъ ония, които до сега никакъ не сж записали дѣловъ капиталъ, а тѣ сж, за съжаление, болшинстаото. Ние имаме до сега около 850 записвачи, а градътъ ни наброява повече отъ 5000 семейства.

Е добре, нека кажемъ открито на всички, които още не сж се отзовали на поканитѣ ни да внесатъ своя дѣлъ въ предприятието, оправдавайки се съ страшната парична криза: започвайки нашето, което е общо на всички граждани, предприятие, ние искаме именно да се боримъ съ върлющата криза, това можемъ да твърдимъ, колкото и парадоксално да се вижда на пръвъ погледъ. Нека се огледаме наоколо си: какво представлява нашия градъ въ стопанско отношение? Има ли въ него развита търговия, е ли тѣ единъ търговски центъръ въ точната смисълъ на думата? Очевидно не: Шуменъ е ограденъ отъ села и селища край гаритѣ, които се развиватъ въ търговско отношение отлично и нѣматъ нужда отъ посредничеството на града, — тѣ сами направо търгуватъ съ голѣмитѣ вносни центрове.

Вземете напр. Каспичанъ, Шайтанджикъ Ишикларъ, Крумово, Надарево, Смѣдово и други селища, тѣ не идватъ въ града да купуватъ стокитѣ си, защото иматъ свои магазини. На града сж останали само 4—5 села, които подхранватъ неговата търговия, а тѣ сж далечъ недостатъчни, Шуменъ може да се развива и напредва само като производителенъ центъръ. А условия за това не липсватъ: ние имаме всичкитѣ занаяти добре развити, съ минало, съ обучени работни ржце. Ние имаме и наша индустрия, кожарската напр., която може още да се развива и да завладява пазаритѣ въ страната.

Тъкмо тѣзи занаяти и тази индустрия ние ще можемъ широко да подпомогнемъ като имъ дадемъ ефтена двигателна сила, каквато може да бжде само електрическата енергия. Ефтината двигателна енергия ще позволи, а се намалятъ производственитѣ разходи, да се подобри производството, да се модерни-

зира, за да може да се бори съ чуждата конкуренция. Ще изникнатъ нови индустрии, нови производства, общъ подъемъ въ стопанската дѣйностъ на града ще се появи, — ето тъкмо затова ние казваме, че именно въ борба съ кризата започва нашето предприятие. Казахме, други перспективи. Шуменъ не може да има, той само може да произвежда, за да излезе изъ положението на мъртвило, въ което сега се намира. Електричеството ще го изведе отъ това положение. Нека се има винаги предъ видъ едно: електричеството не е само силна и приятна свѣтлина за улицитѣ и домоветѣ ни, *то е сила, енергия, която ще даде животъ на градътъ. То не е само една необходимостъ, то е сжществено условие за животъ*, безъ него ние не ще можемъ да преуспяваме, ще испадане изъ день въ день въ по-остра криза и когато общата стагнация въ страната се прекрати, въ Шуменъ все ще продължава да има криза. Тя ще стане, не, тя е вече органическа, постоянна по самия фактъ, че нашиятъ градъ е ограденъ съ стопански силни центрове. Ние казахме вече много пжти на нашитѣ съграждани: Банката започна не едно свое дѣло, за да печели пари или слава, Тя започна едно общо за всички дѣло, едно чисто народно предприятие, защото всички ще бждатъ негови собственици — кооперацията единствена осигурява това положение. Ние искаме да се разбере добре това отъ всички и ги молимъ да ни подкрепятъ, да запишатъ своя дѣлъ въ пари, да се лишатъ отъ необходимото, но да си внесатъ вноската за електроснабдяването на градътъ. Касае се, както казахме, да дадемъ животъ на нашия градъ, да осигуримъ бждещето на нашитѣ дѣца, да оставимъ едно добро наследство на поколенията.

Шуменци, за добритѣ дѣла никога не е късно, вслушайте се въ нашия повикъ, станете собственици на най-голѣмото стопанско предприятие, което нашия градъ нѣкога е започвалъ, дайте ни съдействието си, за да го усжествимъ, да го изведемъ на сигуренъ край. Колкото и голѣмата криза да ви души, отгълете отъ залъкътъ си, за да се боримъ съ кризата, да я победимъ и да подготвимъ благоденствието и напредъкътъ на градътъ си, а заедно съ това и на самитѣ насъ.

Новата година.

Старата 1925 година си отиде, посрещнахме новата. Обичайно е, при посрещането на новата година, да се изказватъ пожелания, честитки, дано тя бжде по-щастлива отъ старата, дано донесе онова добро, което старата не е могла да ни даде. Преживяната година се смѣта за лоша, отъ новата се иска да бжде по-добра, — това е въ основата на човѣшката душа, която се стреми постоянно къмъ напредъкъ и усъвършенствуване.

Хвърляйки погледъ къмъ изминалата година

нека се опитаме да си направимъ една равностѣпка за онова, което тя ни даде и, което е още важно, за онова което не ни даде. Ние изживѣхме пакъ една неспокойна година, дори една бурна година, която регистрира събития въ нашия вътрешенъ животъ, чийто отзвукъ още продължава да се чувствува и да налага своя пакостенъ печатъ върху цѣлата наша стопанска дѣйностъ. Стига само да споменемъ атентата отъ априлъ и последвалитѣ го събития, за да бждатъ оправдани нашигѣ думи,

Състресенията въ нашия политически живот не можаха да не окажат голямо влияние и върху економическия живот на България. Острата парична криза продължаваше и продължава още да бушува. Пълна стагнация въ търговия и производство, прогресивно намаляване на консумативната способност на населението, натрупване на произведения, които не се продават, и от там спиране на платките, увеличение на числото на протестираните полици—ето картината на нашата стопанска действителност. Парата, паричните знаци липсват въ всичките клонове на стопанския ни живот, капиталът не се намира, освен с проценти между 30—60%. Чужди средства не можахме да привлечем, външен заем, тъй абсолютно необходим за задоволяване крещящи нужди, не можа да сключи нашата държава. От там и постоянните оплаквания на всички съсловия: занаятчийството се оплаква от липса на кредити или от недостатъчното внимание на държавата, от тежките данъци, от трудните формалности и тежобите при изпълнение изискванията на фискал (карнетки и др.), от силната конкуренция, която самата държава му прави с своите държавни работилници. Търговците се оплакват от слабите покупки-продажби и невъзможността да посрещат навреме задълженията си. Селяните се оплакват от ниските цени на своите произведения, от високите цени на всички стоки, от които имат нужда. Надали има съсловия, които биха казали, че са доволни от старата година. Всички имаме изглед за хора, които току що се връщат от една съсипателна война, макар да изминаха вече седем години от последната война!

Нашия търговски баланс показва разлика за сметка на пасива въ повече от два милиарда лева, а това значи, че ние сме купували от странство повече отколкото сме продавали. Въпреки всичко нашия лев успя да се задържи на нивото си пред цѣлата година—това ни е като че ли единствения актив и, може би, най-големия. Наистина, погълнати от мисълта за стопанската криза, която ни души, ние като че ли сме наклонни да сметаме изтеклата година само лоша, пакостна. А може би все има нещо хубаво и ценно да извлечем от самите страдания на които сме изложени: ето ние успяхме да запазим хладнокръвие при всичките

случаи и събития; трудящите се свѣтъ, колкото и угнетен да бѣше, не изгуби спокойствието си, не се отдаде на отчаяние нито на безредия, които са винаги съпътници на голѣмите стопански кризи. Българинът, научен да бѣде скромен и да страда мълчаливо, и този път даде доказателства за своята трезвост—това не показва ли моралната сила на нашия народ, здравитѣ устои на нашето стопанство? Доказателство на това са резултатите, получени от дѣйността на нашите популярни банки, на нашата въ частности. Ние не удвоихме всички пера въ сравнение съ миналата финансова година, но ние все пак показваме едно грамадно увеличение на всичките си сметки: нашия оборот надминава 330 милиона лева, когато въ края на 1924 бѣше само 196; нашите влогове се увеличиха съ близо 5 милиона, Пласментите ни се почти удвоиха; числото на извършените операции се увеличи съ близо 6000; преводната ни служба доби едно невѣроятно и неочаквано развитие, също и службата по инкасото. Обществено доверие съ една дума, спечелено тъй щастливо за нашата банка, продължава да ни се дава въ по-големъ размѣръ ежедневно. Това може само да ни радва и да ни укрива въ нашата дѣйност. Това сметаме и за единственъ залогъ за по-доброто бъдеще, което ни очаква през новата година.

Сплотени здраво около нашите скромни кооперативни сдружения, ние кооператорите сме спокойни за бъдещето, защото сме налучкали правия път, който ще ни изведе на спасителния брѣгъ, защото въ съединението е силата, въ координираните усилия на всички ратници на трудът и преуспѣването е залогът за нашето щастие,—епохата на индивидуализмът и на егоизмът си стминава, за да отстъпи мѣстото си на взаимното сътрудничество, на кооперацията.

Нека пожелаемъ, въ началото на новата година, на всички наши членове—кооператори бодрост и твърдост въ тяхните убеждения, миръ въ нашата земя и спокойствие въ трудът имъ. Да творятъ блага и да преуспѣватъ, да изживѣятъ съ същото себеотрицание кризата, която вилѣе, за да дочакатъ по добри дни.

Д. Ш.

Столарска кооперативна общност при Ючбунарската популярна банка въ София.

Въ брой 23 отъ 31 Декември м. г. на в. Индустриална България намираме статия подъ горния надсловъ, която представлява голямъ интересъ за нашите занаятчии, затова я препечатаваме ицѣло.

Нашето дребно занаятчийство изнемогва вследствие на голѣмата парична криза и липса на оборотни капитали. Разпръснато въ многобройни малки

работилници съ малко работници голѣмата частъ отъ нашето занаятчийство бедствува. При тяхъ рѣдко отива купувачъ да направи поръчка, вследствие на което тѣ са принудени да изработватъ поръчките на търговци или да имъ предлагатъ своите произведения на ниски цѣни.

Производителните кооперации—така нарече-

нитѣ седморки, се оказаха непригодна форма за нашитѣ условия на животъ и за това ние сме свидетели на бързото имъ ликвидиране. Тия производителни кооперации при липсата на опитни ръководни лица и липсата на организатори за пласиране произведенията си въ повечето случаи сж обречени на загинване. Случаятъ съ ликвидацията на нѣколко производителни мебелни кооперации въ столицата потвърждава тия ни мисли. Особено при слабата култура на нашия занаятчия.

Преценявайки всички тия условия, нѣколко столари съ съдействието на Ючбунарската популярна банка образуваха въ края на миналата година едно особено сдружение, което нарекоха *Столарска кооперативна общностъ при Ючбунарската популярна банка*.

Тая форма на сдружение се оказва по пригодна за мѣстнитѣ условия, отколкото производителната кооперация. Това личи отъ грамадния успѣхъ, който регистрира *столарската кооперативна общностъ* въ своето едногодишно съществуване.

Какво представлява тая общностъ? Едно сдружение отъ нѣколко десетки занаятчии, всѣки отъ който има своята собствена работилница съ свои собствени работници. Всѣка работилница работи споредъ силитѣ си предмети, които може да занесе въ магазина на *кооперативната общностъ* за продаване по цени каквито тя си опредѣли, проверени отъ една комисия. Срещу тия свои стоки тя изтеглява единъ авансъ отъ 70%, като получава остатъка при окончателната продажба на изработения предметъ. Отъ тоя остатъкъ се одържа известенъ малък процентъ за увеличение капитала на *Общността* и другъ малък процентъ, който служи за издръжка на магазина и персонала въ него. По тоя начинъ занаятчията кооператоръ може всѣкога да получи една значителна сума, която е вложилъ въ материалъ и трудъ за да си набави новъ материалъ и изработи нови стоки. Всѣки членъ е свободенъ да си продаде и самъ стокага или да приема направо поръчки отъ клиентитѣ си безъ съ това да среща каквито и да било спѣнки или неудобства отъ сдружението.

Тая нова кооперативна форма е възприета отъ най-добритѣ мебелисти въ София, които вече членуватъ въ *Общността* и внасятъ своитѣ произведения въ нея.

Освенъ общитѣ продажби, полагатъ се грижи

за образуване складъ отъ необходимитѣ материяли за членоветѣ, което е една отъ задачитѣ на сдружението.

Въ продължение само на една година *Столарската кооперативна общностъ* има собственъ капиталъ възлизащъ за повече отъ 300,000 лева, единъ кредитъ отъ Ючбунарската популярна банка и капиталъ образуванъ отъ разликата въ ценитѣ на внесениѣ въ магазина предмети и тѣхната продажна цѣна.

Днесъ *Столарската кооперативна общностъ* има единъ грамаденъ магазинъ, находящъ се въ центъра на София (ул. Гурко № 6) срещу централното кметство, който се оказва недостатъченъ да побере всички предлагани за продажба предмети. Реномето на магазина, създадено въ продължение само на една година, е твърде голѣмо. Купувачи се явяватъ отъ всички обществени среди, както отъ столицата, така сжщо и отъ провинцията.

Въ магазина се намиратъ различни спални, бюфети, канапета, писалищии бюра и всички други видове мебели отъ различно качество и цени, които могатъ да удовлетворетъ нуждитѣ както на богатия така сжщо и на победния. Правятъ се голѣми улеснения и въ изплащането, особено на чиновници.

Продажбитѣ презъ първата година, въпреки острата парична криза, стеклитѣ се събития и началния периодъ на организация, надминаватъ 3 милиона лева.

Инициативата за образуването на тая първа кооперативна общностъ принадлежи на известния широкъ социалистъ *Ефтимъ Николовъ*, добъръ занаятчия който е и ръководител на *Общността*. Задъ гърба си това сдружение има ценната подкрепа на Ючбунарската популярна банка.

Всички членове гледатъ съ оптимизъмъ върху бъдещето развитие на сдружението. Отбелѣзанитѣ досегашни успѣха ги напълно окуражаватъ.

Изглежда, че тая първа по рода си инициатива у насъ ще бжде последвана и отъ други занаяти, какъвто е случаятъ съ подготовката за образуването на *Шивашката кооперативна общностъ* за сега пакъ при Ючбунарската популярна банка.

Тая нова кооперативна форма, както казахме напълно подхожда за българския занаятчик. комуто се гарантира една почти безплатна организация за пласиране на производството му, независимо отъ другитѣ облаги, които му носи тя.

Повръщане на дѣловъ капиталъ.

Въпросътъ за повръщане дѣловия капиталъ, при ликвидиране съ членството въ една кооперация интересува съ право членоветѣ и управитѣ на кооперациитѣ, затова искамъ въ долнитѣ редове да разгледамъ положението легнало въ основата на закона за кооперативнитѣ сдружения, споредъ който сж нагодени и всички устави на кооперациитѣ.

Членъ 29 отъ цитирания законъ нарежда: „изплащането на дѣловетѣ може да става б месеца следъ истичането на търговската година“.

Този текстъ е ясенъ и недопуска двусмислие при всички случаи, когато има да става ликвидиранъ съ дѣловия капиталъ на единъ членъ на кооперативно сдружение, който престава да бжде такъвъ

сумата по дѣловетѣ му се изплаща шестъ месеци следъ истичане на финансовата или търговска, както казва законътъ, година. Значи, когато единъ членъ бжде изключенъ или напустне доброволно кооперацията си, или почине най после, въ всички тия случаи стойността на дѣловетѣ ще се исплати само шестъ месеци следъ приключване на финансовата година. А понеже всички кооперативни сдружения приключватъ съ календарната година, 1 Януарий до 31 Декемврий, то и исплащането на дѣловетѣ може да става следъ 1 Юлий идната година.

Това положение не се е вмѣкло въ закона току тѣй, то има своето оправдание: членоветѣ на кооперативнитѣ сдружения като такива нматъ не само права но и задѣлжения, отговорностъ за управлението на кооперацията, за здѣлжитѣ които тя би вършила. Ако презъ течение на годината работитѣ на сдружението не сж вървели добре, то може да понесе и загуби, които биха се покрили отъ фондоветѣ му, а ако и тѣ не стигнатъ — отъ частъ отъ самия дѣловъ капиталъ или цѣлия, споредъ размѣра на загубата. Това положение обаче, резултатитѣ отъ годишното упражнение, не може да бжде констатирано освѣнъ на края на годината при приключването, което пѣкъ трѣбва да стане, все по силата на закона за кооперативнитѣ сдружения, най-късно до 31 мартъ идната година. Значи за да може да се ликвидира окончателно съ членството и едновременно съ това, и да бжде свободенъ отъ отговорностъ напусналия или изключенъ членъ на сдружението, ще трѣрва да се види приключването, резултатъ отъ годишното упражнение и чакъ тогава, следъ като се констатира, че капиталътъ е цѣлъ и не ще бжде накърненъ отъ загубитѣ може да стане исплащането на дѣловетѣ, което законодателятъ е отложилъ до 1 Юлий.

Явно е отъ казаното, че ако единъ членъ на кооперативно сдружение бжде изключенъ или напустне доброволно следъ 1 Януарий, ликвидацията на дѣловетѣ му ще стане чакъ на следната година, месецъ Юлий и нататѣкъ.

Кога и за колк. време ще се платятъ дивиденди върху дѣловия капиталъ на единъ напусналъ членъ. За годината презъ която той напуска и следователно цѣлиятъ му дѣловъ капиталъ стои на разположение на кооперацията, която го използва и печели отъ него, дивиденда ще се плати напълно следъ общото събрание. За полугодieto отъ годината на ликвидацията обаче, все по силата и духътъ на закона, никакъвъ дивидендъ не се плаща защото ликвидацията става въ средата на годината и резултатитѣ отъ упражнението не могатъ да се знаятъ както и процента изобщо на дивиденда. Тази практика е заведена въ всички кооперативни сдружения и тя е правилна. Въ закона се говори за исплащането на дѣловия капиталъ, което става следъ 6 месеци отъ датата на приключването. Значи дѣловия капиталъ си остава за това време като такъвъ; никаква предварителна ликвидация и отнасянето му напимѣръ въ влогова, кредиторна теку-

ща смѣтка не може да става. Съ капиталовата смѣтка на напусналия членъ не може да се оперира освѣнъ на 1 Юлий, при исплащането на дѣловетѣ

Въ нѣкои производигелни кооперации следъ истичане на годината, капиталовата смѣтка на напусналия или изключенъ членъ се ликвидира още на 1 Януарий и отнася въ влогова смѣтка, по която се признаватъ лихви за 6 месеца като на редовенъ влогъ. Тази практика е погрешна и пакостна затова и трѣбва напълно да бжде изоставена: ликвидирането, по буквата и духътъ на самия законъ, на ДѢЛОВИЯ КАПИТАЛЪ става на 1 Юлий безъ плащане на каквито и да сж дивиденди, или още повече лихви и всѣкакви рекламации на напуснали членове за такива лихви или дивиденди трѣбва да бждатъ оставяни безъ последствие, безъ страхъ за кооперацията да бжде отпосле принудена по каквѣто и да е начинъ да ги плаща.

Случаи съ ликвидиране на дѣловъ капиталъ но частично само, има и това ликвидиране става вече въ момента на поискването: това сж тѣй нареченитѣ незадѣлжителни дѣлове въ кредитнитѣ кооперативни сдружения, които могатъ да бждатъ прехвърлени по искането на члена на името на другъ членъ въ всѣко време, по решение на управителния съветъ.

Д Ш.

Текстилната индустрия въ Турция

(Мѣрки за засилването ѝ)

Нашиятъ генералъ консулъ въ Цариградъ съобщава, че Народното събрание въ Ангора преди нѣколко дни е гласувало законъ за зѣдѣлжителното носене на дрехи отъ мѣстенъ произходъ (турски) платъ отъ страна навсички чиновници въ Турция. Броятъ на чиновницитѣ, които сж засегнати отъ тоя законъ е 300,000. За това число хора сж потребни 3,000,000 м. платъ годишно. Съ новитѣ си машини Фабриката въ Хереке можела вече да произвежда близо 1,800,000 метра. Останалитѣ 1,200,000 метра шѣли да бждатъ произвеждани отъ фабрицитѣ въ Карамусалъ, Алтѣчъ-Ялдѣзъ и Сурея-Паша, край Цариградъ и дружеството на ориенталски килими въ Смирна. Новиятъ законъ ще има лошо влияние върху чуждестранния вносъ на платове въ Турция, но нашитѣ текстилни фабрики ще трѣбва вече да почнатъ да конкуриратъ не само мѣснитѣ (турскитѣ), но и чуждитѣ фабрики, вносителки въ Турция за останалото турско население.

(в Индустриална България)

Вноса на готови обуща и готови дрехи.

Презъ 1923 г. сж внесени у насъ готови обуща съ лица отъ кожа за 2,515,900 лв., презъ 1924 г. сж внесени готови обуща за 4,691,600 лв, а презъ първото полугодие отъ 1925 г. сж внесени за 2,466,500 лв.

Готови горни вълнени дрехи сж внесени презъ 1923 г. за 8,348,290 лв., презъ 1924 г. — за 7,068,650

лв. и за 1 полуг. отъ 1925 г. 3,429,670 лв. Вотови черни памучни дрехи сж внесени презъ 1923 г. за 3,126, 760 лв, 1924 г. за 3,401,680 лв., а готови долни памучни дрехи сж внесени презъ 1923 г. за 1,935,360 лв. и презъ 1924 г. за 1,820,250.

При острата криза въ занаячийското производство се внася у насъ готови дрехи и обуща годишно за около 15 — 17 милиона лв.!

(в Индустриална България)

Институтъ на счетоводителитъ въ гр. Шуменъ.

Неотдавна въ града ни се основа Институтъ на счетоводителитъ

Трети или четвърти подъ редъ въ България, той идва да запълни една празнина въ нашия общественъ животъ — специално за гр. Шуменъ.

Основанъ отъ граждани, които борзятъ съ счетоводството като тѣхна професия, съ достатъчна теоретическа и практическа подготовка, ние вѣрваме че той ще изпълни достойно своето предназначение и ще оправдае основаването си. Задачитъ които му се възлагатъ, сж достатъчни, за да привлекатъ вниманието на всички ония които прѣко или косвено счетоводството засѣга или се интересуватъ отъ него — като наука и необходимостъ.

Института си налага да запознае обществото съ значението на счетоводството за всѣко едно предприятие. Защото мнозина още смѣтатъ воденето на счетоводни книги излишна работа и едва ли не — луксъ. При тия условия новия институтъ ще има да се бори съ предразсъдъци и противници каави да се явяватъ при всѣко едно новоназначение. Всичко това, обаче, не ще му попречи, да си извоюва опредѣленото му отъ времето мѣсто.

Тая първа по реда си организация се основа отъ чисто идейни подбуди. Не ще бждатъ малко ония които ще предположатъ, че тя е обикновена професионална организация съ извѣстното предназначение на подобни такива — цѣлящи защита интереситъ и подобрене положението на съставляющитъ ги — въ случая подобно на даата съюза на банковитъ чиновници при държавнитъ банки и на частнитъ такива, които сж ограничили своята дейностъ изключително почти въ служене на горното. Ето защо налага се да се запознае обществото съ всичко онова което има да върши института.

По отношение на последния. уреждането материалното положение, настаняване на работа на своитъ членове и др. под. — изобщо материалната страна. е една второстепенна функция, което намира лесно своето обяснение,

Какво се възлага на института, въ какво направление ще се развие ноговата дѣйностъ? — Да популяризира научното счетоводство, да дѣйствува за неговото усъвършенстване и прилагане въ всички отрасли на стопанския животъ. Чрезъ редица публични сказки, курсове, литература и др., обществото ще бжде запознато съ необходимостта и ползата отъ счетоводство въ истинския смисълъ на думата, съ различнитъ видове търговски документи съ които има да борави всѣки търговецъ или занаятчия защото болшинството отъ послѣднитъ си

служатъ най-често съ единственъ окжсанъ тевтеръ и смѣтатъ, че той имъ е достатъченъ за да знаятъ вакво „зематъ—даватъ“. А колцина знаятъ да напишатъ или попълнятъ обикновено чекъ или полица? (Кой, впрочемъ, си е далъ трудъ да ги научи, заинтересува?!)

Трѣбва да се разбере отъ всички, че едно добръ водено счетоводство е огледалото на всѣко предприятие. Модерно счетоводство трѣбва да водятъ не само частни лица или ужджжения. Какво представлява счетоводството на общественитъ, държавни учреждения? Какво, напр., представлява счетоводството на една община? И въобще. може ли да се нарече счетоводство? При днешнитъ грамадни бюджети не се ли налага едно реорганизиране на счетоводствата имъ както е направила Варненската община? Института ще дѣйствува за поставяне на модерни начала, споредъ изискванията на счетоводната наука, счетоводствата на всички обществени ужджжения.

За опрѣсняване и разширяване познанията на своитъ членове, института организира реферати отъ свои членове и поканени капацитети по счетоводни, финансови—економически въпроси и пр.. Урежда конкурси, образцови кантори.

По желание на заинтересованитъ, може да натовари свои членове съ провѣрка, завеждане и водене на счетоводства, уреждане забъркани книги съставяне и завѣрка на баланси, експертизи, подготовка за основаване на предприятия и пр.,

Обсжда въпроси относително закона за търговскитъ книги, баланситъ, данъчнитъ облагания и пр.

Не ще бжде излишно да се упоменатъ условията за членуването въ института. Преди всичко кандидатитъ трѣбва да бждатъ съ безупрѣчно минало и настояще. Членове, осждени или провинени въ престѣпление по упражнение счетоводителната професия, се изключватъ. За запазване авторитета на института и издигачето му на подабающа висота, както и за спечелване на общественото довѣрие въпросъ отъ първостепенно значение за неговия напредѣкъ, въ устава сж поставени редица ограничителни условия, на които трѣбва да отговаря всѣки кандидатъ за членъ. Отъ него се изисква, преди всичко, солидна теоретическа и практическа подготовка Свършилитъ средни и висши търговски училища се приематъ за членове следъ 2 годишна практика по счетоводство. Свършилитъ гимназии и въ последствие 6 мѣс. курсове по счетоводство — следъ 5 год. практика, а свършилитъ са-

мо гимназия — слѣдъ 8 годишна практика. Лица, които не отговарятъ на горнитѣ условия се приематъ слѣдъ 10 год практика, по ходатайство на комисия, назначена да провери подготовката имъ.

Отговаряйки на нуждитѣ на новото време, института, все пакъ, ще има да се бори, както казахме, съ много мъжнотии, които, надѣваме се, ще превъзмогне. Това е една инициатива, която раз-

чита на подкрѣпата на интересующитѣ се отъ счетоводната наука.

Желателно е, подобни институти да се основатъ въ по-голѣмитѣ градове на България. кждето условията позволятъ Чрезъ бъдещия съюзъ на тия институти по леко ще се реализиратъ поставенитѣ задачи, по-лесно института ще се наложи на обществото.

Борисъ Ефтимовъ.

Кооперативно движение.

Варненската популярна Банка е започнала издаването на свой вестникъ. Отъ първия брой извличаме следнитѣ данни за развитието на Банката отъ основанието и (1910 година) до края на Ноемврий миналата година: членове основатели на 1910 година 46 души, на 30 Ноемврий 1925 год. — 2477. Основния капиталъ на Банката е билъ въ 1911 година 140600 лева, въ 1925 година — 9002520 лева и фондове на съща дата 1221204 лева. Влоговетѣ на Банката показватъ следното движение: презъ 1911 год. 13129 лева, на 30 Ноемврий 1925 година — 11865559 лева. Пласментитѣ на Банката сж се увеличили отъ 31844 лева на 1911 год. на 23279103 лева къмъ края на 1925 год.

Прави особено впечатление голѣмото увеличение на дѣловия капиталъ на Банката, който се е покачилъ, заедно съ фондоветѣ, на по-вече отъ 10220000 лева. Очевидно е, че Варненската Популярна Банка се развива нормално и съ единъ бързъ темпъ — нѣщо което може само да ни служи за примеръ и насърчава.

На новия си събратъ пожелаваме успѣхъ и дълготрайностъ.

Съюзъ на приятелитѣ на кооперацията се подготвява въ София. Първоначалната цѣль на този съюзъ ще бжде организирането на кооперативната защита и пропаганда. Съюзътъ ще бжде чистъ отъ каквато и да бжде партийно-политичека окраска съ задача да дѣйствува за запазване свободата и независимостта на българската кооперация и за широкото проагитиране на кооперативната идея между всички среди на българското общество.

Новата формация не може освѣтъ да ни радва, защото наистина нашата кооперация, при безогледната борба която е поведена срещу нея отъ извѣстни среди и фактори, има нужда отъ защитата на своитѣ приятели.

Електрификацията на гр. Попово.

Търгътъ за електроснабдяването на града Попово, предприятие на Популярната Банка, е билъ произведенъ на 11 Януарий т. г. Явили сж се три фирми: Сименсъ, Шукертъ, Електрическо Дружество А. Е. Г. и Фирмата Ганцъ Компани отъ Будапеща.

Медникарската кооперация „Прогресъ“ въ градътъ ни е приключила баланса си за

истеклата година. Резултатитѣ отъ годишното управление сж по-вече отъ добри. Четемъ по-главни пера въ актива; стоки — 708905 лева; сурови материали — 257312 лв; дебитори — 926362 лева; стоки въ магазина — 46489 лева; движими и недвижими имоти — 956837 лева; цѣнни книжа — 10400 лева и други. Въ пасива: капиталъ — 1941832 лева; резервенъ фондъ 109427 лв; културенъ фондъ — 54714 лева; кредитори — 748842 лева; нераздадени дивиденди — 153974 лева.

Числото на кооператоритѣ е било 13. излѣзълъ 1 оставатъ 12 членове — кооператори. Вънъ отъ тѣхъ кооперацията е имала 17 души наемни работници. Кооперацията притежава модерна работилница съ двигателъ отъ 12 конски сили и 6 стругове, на които се изработватъ всички видове медни сждове. Обмисля се въпроса за още по-голѣмо модернизиране на производството, като се въведе обработването на алуминевни и месингови сждове.

Реализиранитѣ успѣхи и констатирания общъ напредѣкъ въ организацията на тукашната медникарска кооперация „Прогресъ“ могатъ само да ни радватъ и да насърдчаватъ кооперативни инициативи. Активътъ, голѣмия капиталъ на кооперацията, е могаль да бжде събранъ и уползотворенъ само съ задружнитѣ усилия и общата дѣйностъ на членоветѣ кооператори. Никой отдѣленъ медникарь, каквито усилия да би правилъ, не би могаль да получи рѣзи резултати. Нека нашето занаятчийство вземе добра бележка отъ това. На съединенитѣ и обединени около производителната кооперация сили нищо не е въ състояние да претивостои, защото тамъ води революцията. Отдѣлнитѣ трудящи се занаятчи не могатъ така сигурно да работятъ или преуспѣватъ при особенното значение, което капиталътъ и ръководния умъ добиватъ въ производствената дѣйностъ на хората. Ежедневната реална дѣйствителностъ ни дава хиляди примѣри отъ това положение на нѣщата. Ние препорѣчваме на всички занаятчи да следватъ примѣра на медникаритѣ, да се организиратъ въ кооперативни сдружения за производство или на първо време за общи доставки.

Отъ застрахованитѣ при бѣлг. Центр. коопер. Банка 24.055 стопани пострадали сж отъ градушка 5300 или около $\frac{1}{5}$ частъ, на които Българската Централна Кооперативна Банка е изплатила 9 $\frac{1}{2}$ милиона лева обезщетение.

Горска трудова производителна кооперация е основана въ с. Ново-Панчарево, Бургазко, подъ наименование „Рошковица“. Кооперацията ще експлоатира съ собствения трудъ на членоветъ си общинската гора съ една обща площъ 90,000 декара, отъ която 70,000 високо стеблена гора и 20,000 декари ниско стеблена.

Кооперативна централа „Напредъ“ е имала оборотъ презъ текущата 1925 год., безъ месецъ декември, 1,017,463,767.38 лв., когато за сжщото време презъ миналата 1924 год. оборота е билъ 559,964,609.85 лева, т. е. съ 457,499,157.53 лв. повече. Постъпленията въ касата за сжщото време сж били 163,630,223.8 лв. срещу 113,015,851.23 лв. или въ повече съ 50,614,372.25 лв., а разхода 163,082,940.54 лв. срещу 112,489,076.18 лв. или съ 50,593,864.36 лв. въ полече отъ миналата година. Само за изтеклия м. ноемврий оборота на която е достигналъ 70,532,149.83 лв., прихода — 11,995,065.90 лв. и разхода 11,645,937.25 лв.

Изъ овчарската кооперация „Св. Игнатъ“ — Шуменъ. Отъ отчета на кооперацията „Св. Игнатъ“ въ градътъ ни намираме следнитъ цифри за дейността ѝ презъ миналата операционна година (1925): Кооперацията е имала 23 членове-кооператори; напуснали презъ годината, поради продаване овцетъ си, 2 души. Членоветъ сж притежавали общо 1770 дойни овци и 34 кози. Доставено млъко въ кооперативната мандра презъ сезона всичко 59,000 литри, отъ което: продадено необработено 13985 и обработено 45015 литри. Сдружението е извършило общи преработки презъ 1925 година: 6900 кгр. кашкавалъ, 160 кгр. сирене, 2820 кгр. извара и 46 кгр. масло.

Наши новини.

ПРИЕТИ ЧЛЕНОВЕ:

Протоколъ № 34: Петъръ И. Преславски—чиновникъ; Василъ Велчевъ—търговецъ; Жеко Жековъ—служащъ; Върбанъ Ганчевъ—подофицеръ; Иванъ Митевъ—чиновникъ; Димитъръ Поповъ—учителъ, Ангелъ К. Дограмаджиевъ—земледѣлецъ; Вичо Б. Чолаковъ—земледѣлецъ; Иванка В. Сърмаджиева—шивачка; Драгостинъ Петровъ—търговецъ; Боянъ Н. Пейнирлиевъ—чиновникъ; Тодоръ Вл. Желъзовъ—професионалистъ;

Протоколъ № 35: Гани Къйджиевъ—служащъ М. Тодоровъ—чиновникъ; Любомиръ И. Княжевичъ—чиновникъ; Господинъ Роевъ—мелничаръ;

Протоколъ № 36: Петъръ Ю. Петровъ—чиновникъ; Жечо Панайотовъ—чиновникъ

Исключени: 1 членъ съгласно чл. 36 пунктъ 10 отъ устава и 1 съгласно чл. 36 пунктъ 7.

Изменение на устава. Въ едно отъ последнитъ си заседания, управителниятъ съветъ на банката реши да поиска отъ общото събрание изменение на членъ 33 пунктъ 1 отъ устава. относно събиране на встъпителна вноска отъ членоветъ на Банката. Сегашния текстъ на устава предвижда плащане на 10 лева встъпителна вноска отъ всъки членъ. Знае се, че тази вноска отива за увеличение на резервния фондъ на Банката. Вноската е крайно малка, никжде вече не е отстанала такава незначителна вноска, всички популярни банки събиратъ вноски въ размъръ на опредѣленъ процентъ отъ дѣловия капиталъ. Нашата Банка трѣбваше отдавна да тръгне по този пътъ, за да не остава съ малкъ резервенъ фондъ.

Приключването. Годишното приключване върви усилено. Балансътъ ни се сключва съ задоволителни въ всѣко отношение резултати. Н дѣаа-ме се дм можемъ да бждемъ готови за общо събрание къмъ втората половина на февруарий.

Нередовности. Новата година не ни донесе справедливо очаквана радостъ: да видиимъ портфейла на Банката напълно редовенъ. безъ просрочени ефекти. Нѣкои наши членове оставиха неуредени задълженията си и въ началото на новата година. Ние и другъ пътъ имъ напомнихме за голѣмото значение, което има редовността, акуратността, въ уреждане записитъ въ едно кооперативно сдружение, каквото е нашата Банка, чиято дѣйностъ и влияние въ стопанския животъ на града ни надминава твърде много рамкитъ на едно дребно учреждение. Ние растемъ и порасваме всѣки день, нашата сила и мощъ, както материална тѣй и морална е всѣки моментъ видима отъ цифритъ на нашитъ баланси,—единъ дългъ се налага на всички добри членове на Банката: да бждатъ редовни въ уреждане на записитъ си, да не ги просрочватъ да се явяватъ точно на падежитъ, защото въ редовността е сигурната гаранция за още по-голѣмъ прогресъ. Ние знаемъ, че не се касае за зла воля, че една страшна криза души всички, безпаричието е общо, но все пакъ ние трѣбва да бждемъ редовни спрѣмо собствената си кооперация въпреки всичко. Нѣма да кажемъ, че отправяме последенъ апелъ къмъ нередовнитъ длъжници, такъво на юмнюване ние често ще правимъ защото е необходимо. Нѣма тѣй сжщо да имъ отправяме заплашвания съ санкциитъ на Устава или закона, ние знаемъ, че добрата воля не липса у никого, още малко твърдостъ въ убежденията само е необходимо. Кооперацията ще се издигне чрезъ дълбока легнало въ душиитъ на всички нейни членове съзнание, чрезъ преданостъ да се понесатъ дори жертви ако трѣбва. Обичаме да върваме че до общото събрание ще можемъ да се похвалимъ съ редовенъ портфейлъ.

Банковиятъ членъ Нанчо Хр. Нанчевъ е починалъ на 4 януарий Отъ името на Банката и Редакцията искаваме съболезнования къмъ опечаленото семейство.

ЗАВЕДЕНИЕ

ЗА

ГУМЕНИ ПЕЧАТИ

АЛИ С. МУСТАФОВЪ

улица Дунавъ № 44

(печатница СП. ПОПОВЪ — Шуменъ).

Снабденъ съ специална ПРЕСА и български, френски и турски шрифтове.

ПРИЕМА да РАБОТИ: печати, блявки и пр.

Питайте цени съ отворени писма.